

Thuisviermomenten

Bezinning in de Stille Week 2020
Witte Donderdag
Goede Vrijdag
Stille Zaterdag

Lutherse Kerk Zwolle
Stille Week 2020

Stille week, 2020

Lieve mensen,

Een heel andere stille week dan anders. De kinderen zijn thuis van school. Pasen wordt hoe dan ook in en om eigen huis gevierd. Stilte in de straat. Met recht een stille week.

Normaliter zou er in de kerk iedere avond een viering zijn. Vespers, vieringen op Witte Donderdag, Goede Vrijdag, Stille Zaterdag en Pasen. Nu is er bij iedere avond een klein filmpje te zien op de site www.elkz.nl. Om verbondenheid ook op die beeldende manier vorm te geven.

Maar nu stilte. En hier voor u een aanreiking om de stilte vorm te geven. Neem deze thuismomenten op een manier tot u als bij u past. Voor de een is het voldoende om een vraag te overdenken. Voor de ander past het om de hele liturgie te volgen. En voor weer een ander is het mooi om het avondlied bij het eten te lezen. Zie deze thuisviermomenten als een uitnodiging om op uw manier vorm te geven aan de Stille Week.

Deze periode van coronavirus, met de drukte van deze bizarre tijd, de stilte op de straten, het anders doorgaan van de gewone dingen, het alleen-zijn van veel mensen dat nodig is, de pijn van eenzaamheid die groot is in deze tijd van afzondering – dat in deze periode iets van het onderstaande blijft:

Dit ene weten wij en aan dit één
Houden we ons vast in de duistere uren:
Er is een Woord, dat eeuwiglijk zal duren,
En wie 't verstaat, die is niet meer allen

Henriëtte Roland Holst-van der Schaik

Goede moed toegewenst in deze Stille Week.
Hartelijke groeten,

Margo Jonker
0384525408/0613525202

Klein thuisviermoment bij Witte Donderdag 2020

Ontsteken van een kaars

Openingswoorden (naar lied 192a):

Nu de avond valt, ontvonkt de vlam van uw nabijheid
Een vuurkolom het duister door en van de nieuwe dag ons teken.
Laat uw licht ons leiden.

Psalmgebed: psalm 116

Lied 392 'Wie kent de eenvoud van het breken' (zie daarvoor www.elkz.nl)

Couplet 1:

Wie kent de eenvoud van het breken,
de stille omgang van het brood?
Wie hoort de wijn van liefde spreken,
een liefde sterker dan de dood?

Inleiding op de lezing

Witte Donderdag 2020. In andere jaren was er een viering met avondmaal in de kerk. De viering die ingericht is rondom het avondmaal – in gedachtenis de viering van het laatste avondmaal door Jezus en zijn discipelen. Avondmaal: in een kring staan, brood aangereikt krijgen en wijn, elkaar de hand reiken en de vrede toewensen en in een kring de zegen ontvangen.

Er wordt gelezen uit het Johannesevangelie – over de voetwassing. Het is het verhaal van een gewone wasbeurt. En van meer. Dat wordt duidelijk door de introducerende zin: 'Hij had de mensen die hem in de wereld toebehoorden lief, en zijn liefde voor hen zou tot het uiterste gaan'. Dat uiterste begint hier. Bij het laagste, de voeten, de aarde, het zand. En het zal verder gaan. Het zal alle uitersten bestrijken, van de diepste diepten, tot de hoogste hoogten. Van het graf tot en met het leven. Van het donker tot het licht. Van de tijd en de eeuwigheid.

In ons dagelijkse coronaleven is afstand het devies. Noodzakelijk. Bijzonder om dan op deze avond een verhaal nabijheid te lezen. Nabijheid in de basis, de voeten. Nabijheid op die plaatsen waar het leven door de modder en het stof gaat. En dat daar het licht voor nodig is.

Daarom lezen we dit verhaal – dat Johannes met veel diepte en verwijzing vertelt. Een verhaal om te lezen en bij stil te staan op deze avond.

En ook stilstaand bij het lied, dat hier wordt genoemd en op de site van de kerk, www.elkz.nl is te horen. Een avond van stilte. Gefocust in de vraag van het lied 'Wie kent de eenvoud van het breken, de stille omgang van het brood?'

Lezing Johannes 13,1-15

Stille overpeinzing

- Welk woord, welk zinsdeel, welk vers spreekt u vandaag, op dit moment, aan?
- Wat betekent nabijheid van een ander voor u? En heeft die nabijheid met Gods nabijheid te maken?
- Wat is voor u in deze tijd als brood. Dus wat (welk moment, welk gesprek, welke foto, welke herinnering, welk verhaal) voedt u om u gaande te houden in leven. En in geloof?

Lied 263 'Wees Gij mijn toevlucht de komende nacht'

1 Wees Gij mijn toe-vlucht de ko-men-de nacht,
de mor-gen die ik on-danks al-les ver-wacht.
Hoe kan ik gaan sla-pen, als Gij er niet zijt,
die mij van het don-ker en wan-hoop be-vrijdt.

Wees Gij mijn wijsheid, de rust in mijn hart,
bevrijding van wat mij ontstelt en verwart,
de hoop die mij grond geeft als alles verdwijnt,
het duister me aangrijpt, de zon niet meer schijnt.

Gij zelf moet meegaan, uw lichtend gelaat,
een gids die mij voorgaat en nimmer verlaat.
De dag loopt ten einde, de nacht is nabij,
wees Gij nu mijn toekomst, het duister voorbij.

Gebed

O God, U danken wij, dat u ons voorgaat.
Dat u zich ontfermt
Over de diepte van ons leven.

U danken wij dat u ons nodigt tot navolging,
En dat u ons uw liefde geeft,
Opdat wij kunnen volgen.
En dienen.
En leven.

En dat als wij in deze nacht onze handen niet
kunnen openen voor uw brood en wijn,
Dat wij ons hart openen voor wat u ons geeft -

Vrede en genade,
Nabijheid en zegen
Voor altijd en eeuwig –
U die in uw liefde gaat tot het uiterste!
Juist in tijden van de grote nood.

Ga mee met mij, o God. Ga mee met ons allen.
Ga mee met de kinderen, de vluchtelingen, de armen, de
volwassenen, de senioren, de zorgenden, de verpleegkundigen, de
artsen, de mensen in oorlogsgebieden en sloppenwijken, met hen die
regeren, met leerkrachten en hun leerlingen. Met
supermarktmedewerkers, mensen die werken in de schoonmaak, met
mensen die zonder werk zijn gekomen.
Ga mee met hen die ziek zijn, met hen die stervende zijn, met hen die
om stervenden heen staan. Draag hen die gestorven zijn. Die rouwen
om het verlies van een geliefde.

U, o God, die in uw liefde nabijheid bent.
In woord en licht, in gedachte en in ons hart,
In de diepste diepten, u bidden wij: blijf bij ons.

In Christus naam. Amen

Slotwoorden (naar lied 192 b)

Nu hier de avond valt en wij de nacht ingaan, maar leven in
licht,
Laat uw aangezicht over ons opgaan als de zon,
Zegen ons en wie ons nastaan met het licht van uw ogen.
Laat uw licht ons leiden, wees onze vrede.

Klein thuisviermoment voor Goede Vrijdag 2020

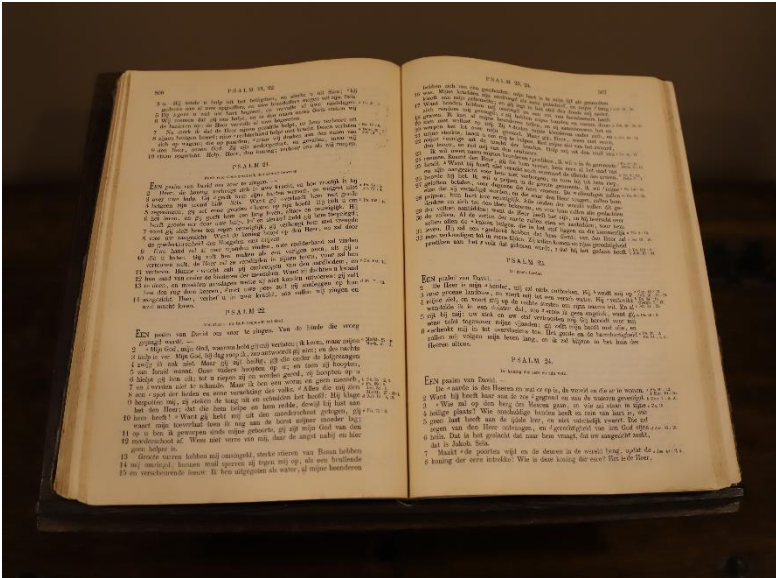

Foto door Cor Noord, Lutherse trouwbijbel van de schoonouders van Henny Haverkamp, open geslagen bij psalm 22.

U kunt in plaats van het lezen van het lijdensevangelie ook luisteren naar en passie – de Mattheus en of Johannespassion van Bach, b.v. Of naar de passie die Gea aanreikt op de site van Buxtehude. Voor jongeren kan het misschien mogelijk zijn om de jaren '70 film 'Jesus Christ Superstar' te bekijken. Deze wordt vaak op Goede Vrijdag uitgezonden. Ik zelf ervaar het altijd weer als een heel goede uitvoering. Een kijkvraag bij die film zou kunnen zijn: In welk personage kun je je het beste verplaatsen? En welk personage geeft naar jouw idee het beste de innerlijke strijd weer die aan de orde is op de Goede Vrijdag? En welke strijd voert dat personage? Herken je daarin iets van jezelf? Voor kinderen is misschien een kleine werkvorm te doen. Zie daarvoor: <https://jongprotestant.protestantsekerk.nl/werkvormen/goede-vrijdag/>

En het is ook mogelijk om gewoon stil te zijn, een kaars te ontsteken, een moment van bezinning en stilte te doorstaan – als een waken de nacht door.

Op de Goede Vrijdag wordt traditiegetrouw het lijdensevangelie van Jezus Christus gelezen, Johannes hoofdstuk 18 en 19. De lezing van het lijdensevangelie van Jezus Christus is ingebed in het gehele geloofsgoed van

onze traditie. De diepte van het geloof kan soms, in een moment, duidelijk worden – dat je leven in perspectief staat, gedragen wordt, dat een mens geliefd is. En dat een mens daarom zelf ook lief kan hebben. En die diepte van geloof is krachtiger als je weet van het diepe donker dat over het leven kan liggen. Dat voelen wij in deze dagen van coronavirus heel sterk. Maar het diepe donker is in het menselijk bestaan nooit afwezig. Wij weten van de doorgaande oorlogen, de vluchtelingen die blijven zwerven, de pijn in menselijke levens. Wij weten van de schuld die mensen met zich meedragen. Het lezen van het lijdensevangelie doet ons daarbij stilstaan. En dat niet alleen. Want het staat ingebed, ook op deze avond waarop wij niet in de kerk bijeenkomen, omringd door geloofslieiders – woorden waarin het hart van een mens beseft dat de liefde van God groter is dan wij ooit kunnen vermoeden. En dat dat iets is wat je altijd eerder had willen beseffen.

Wij zien het donker en hopen op het licht.

Deze weg gaan wij ieder jaar – omdat Jezus daarin voor gaat op een weg die wij mensen gaan. En waarin wij allen, in Gods naam, ook meegenomen worden in het opstanding, de herschepping van het nieuwe leven. Ieder jaar. Elke dag. Ieder moment. Zo ook hier en nu bij u thuis.

Ontsteken van een kaars

Stilte

Gebed – Luthers Avondgebed – zie daarvoor ook www.elkz.nl,
bij het nieuwsbericht over Goede Vrijdag.

Heer, blijf bij ons,
want het is avond en de nacht zal komen.
Blijf bij ons en bij uw ganse kerk
aan de avond van de dag,
aan de avond van het leven,
aan de avond van de wereld.
Blijf bij ons
met uw genade en goedheid,
met uw troost en zegen,
met uw woord en sacrament.

Blijf bij ons, wanneer over ons komt
de nacht van beproeving en van angst,
de nacht van twijfel en aanvechting,
de nacht van de strenge, bittere dood.
Blijf bij ons
in leven en sterven,
in tijd en eeuwigheid. Amen

Psalmgebed, psalm 22

Mijn God, Mijn God, waarom verlaat Gij mij
en blijf zo ver, terwijl ik tot U schrei,
en redt mij niet, maar gaat aan mij voorbij?
Hoe blijft Gij zwijgen?
Mijn God, ik doe tot U mijn kreten stijgen
bij dag, bij nacht. Tot U slechts kan ik vluchten,
maar krijg geen rust, geen antwoord op mijn zuchten
in klacht op klacht.

Nochtans, op U, o God die heilig zijt
en troont op lofgezangen, U gewijid
door Israël dat gij hebt uitgeleid,
steunt ons vertrouwen,
immers, de vaad'ren bleven op U bouwen,
dat Gij hen naamt in heilige bescherming:
Gij hebt, als zij U riepen om ontferming,
hen niet beschaamd.

Stilte

Gebed

Op deze avond, God
nu de nacht valt
gedenken wij die dag
dat het nacht werd in de wereld
toen het donker werd in mensen
toen het donker werd om U.

Op deze avond, God

staan wij stil bij het lijden
van hem in wie mensen van toen en van nu
iets van u herkennen
hoe U bij mensen bent
hoe U in mensen oproept
wat onze bestemming is
van onszelf, van de wereld, van de tijd
staan wij stil bij het lijden van hem
die opkwam voor de weerlozen
die het leven teruggaf aan hen
die het verloren leken te hebben
die toekomst opende in mensen
als een nieuw uitzicht op U
verbinding met U.

Op deze avond, God
staan wij stil bij het lijden van hem
ook omdat het ons verbindt met al die mensen
die geen uitweg zien in het leed dat hen treft
die daarmee alles dreigen te verliezen
wat hun leven betekent
wat U voor hen bent.

Op deze avond, God
zien wij voor ogen
wie lijdt aan de crisis,
wie verdriet heeft,
wie rouwt
en wie roept om hulp,
wie weet dat de dood het leven diep kan tekenen -
dat ieder die roept waar ook op deze wereld
zich geborgen weet in uw ontferming

Wij bidden u, God
dat zij, dat wij
in alles dat ons treft
uw aanwezigheid mogen ervaren
uw trouw aan mensen

dat wij de kracht mogen ervaren
die u aan mensen geeft.

Wees ons allen nabij.

Lied 547 'Met de boom des levens', zie daarvoor ook www.elkz.nl

1 Met de boom des le-vens we-gend op zijn rug
droeg de He-re Je-zus Go-de goe-de vrucht.
refrein:
Ky-ri-e e-lei-son, wees met ons be-gaan,
doe ons weer ver-rij-zen uit de dood van-daan.

Laten wij dan bidden in dit aardse dal,
dat de lieve vrede ons bewaren zal,

want de aarde vraagt ons om het zaad des doods,
maar de hemel draagt ons op de adem Gods.

Laten wij God loven, leven van het licht,
onze val te boven in een evenwicht,

want de aarde jaagt ons naar de diepte toe,
maar de hemel draagt ons, liefde wordt niet moe.

Met de boom des levens doodzwaar op zijn rug
droeg de Here Jezus Gode goede vrucht.

Avondbede

Blijf bij mij, blijf bij ons.

Blijf ons nabij in de nacht die komt.

Blijf bij mij als ik ga door het duister naar de morgen van uw licht.

Klein thuisviermoment voor de Paasnacht

Zie daarvoor het klein filmmoment op www.elkz.nl

De Paasnacht is de nacht waarin we vieren dat in donkere nacht het licht doorbreekt, de opstanding plaatsvindt, het leven een doorgang ontvangt naar Licht. In deze nacht vragen we ons ieder jaar af, in een lange traditie, 'Waarom is deze nacht zo anders dan in andere nachten?'. En dit jaar, 2020, is heel anders dan andere nachten. Zie dit moment als een inspiratiebron.

Ontsteken van een kaars

Openingswoorden

U die ons draag en hoedt ook in de donkere nacht,
Zegen ons en allen op deze wereld,
in deze nacht,
zo anders dan de andere nachten,
met het licht van uw ogen.

Lied: 281 'Wij zoeken hier uw aangezicht', hoor de muziek in het filmpje van de Paasnacht, www.elkz.nl

Wij zoeken hier uw aangezicht.
God houdt uw oog op ons gericht: Kyrie eleison!

Wanneer het donker ons verrast,
Houd ons dan in uw goedheid vast: Kyrie eleison!

Verschijn ons als de dageraad,
Gij, zon die ons te wachten staat: Kyrie eleison!

Psalmgebed, Psalm 126, eens – in vertaling van Siebren van der Zee

eens
zul je er bij zijn
als god er genoeg van heeft
van die vloed die ellende heet
als God geen nacht meer kan zien
het daarom licht laat blijven

eens
zul je erbij zijn
zullen je verborgen tranen
in de laatste zee verdwijnen
zul je vruchten oogsten
van eens gezaaide pijn

eens
zul je er bij zijn
zul je bekens van overvloed
heffen in huizen van hoop
zul je vreugde-brood eten
van jouw ingebrachte schoven

Deze nacht gaat heel anders dan alle andere nachten. En ook anders dan zoveel andere paasnachten.

In heel kleine kring, vanwege het coronavirus is op het plein van de Lutherse Kerk de nieuwe Paaskaars ontstoken. Met kleine groep zijn we om de kerk gelopen. En in de kerk is in het licht van de nieuwe Paaskaars het Paasevangelie gelezen. Een kleine viering. Om in verbondenheid met u, en met alle mensen de opstanding te vieren en beleefbaar te maken m.b.t. beeld en geluid. De Paaskaars die op het plein is ontstoken is tot teken van opstanding en leven van u en de wereld. Het licht van de Eeuwige, dat blijft, ook in tijden van diep donker. Juist ook in deze tijd van crisis en virus en teruggeworpen zijn op je zelf, je eigen huis, je eigen ruimte. Pasen – de verkondiging dat geen mens alleen is in het diepte donker. Maar dat er doorgang is. Een doorgang door de nacht, door het duister, door de dood, naar de nieuwe morgen van Opstanding en Licht.

Zie voor een filmmoment: www.elkz.nl, het nieuwsbericht over de Paasnacht. Daar kunt u de nieuwe Paaskaars zien, worden liederen gespeeld, en wordt het Paasevangelie uit Johannes gelezen.

Paasevangelie Johannes 20:1-18

Gebed

O God, het donker kan ons niet vasthouden –
Hier ben ik, hier zijn wij, gericht op uw licht.
U die bent oorsprong doel en zin van ons bestaan.

Het donker kan u niet vasthouden,
Want u spreekt van licht en er is licht,
U laat de woestijn bloeien als een roos,
En u bent tot in alle windstreken aanwezig
Met leven en opstanding

Dat u ook hier en nu,
Als de wereld in crisis is,
Als de kerk dicht is,
Als wij alleen in ons huis zijn in de Paasnacht,
Dat u ons doet opstaan,
Ons doet leven,
Ons doet geloven

In uw liefde
Die draagt in het donker
En leidt naar uw licht.

Dat wij leven in het vertrouwen
Dat wij leven in uw nabijheid
Voor altijd en eeuwig.
Amen

Lied 600 'Licht ontloken aan het donker'

1 Licht, ont - lo-ken aan het don-ker,
licht, ge - bro-ken uit de steen,
licht, waar-ach-tig le-vens-te-ken,
werp uw waar-heid om ons heen!

The image shows a musical score for the song 'Licht ontloken aan het donker'. It consists of four staves of music in a 2/2 time signature with a key signature of one flat (B-flat). The lyrics are written below the notes. The first staff begins with a '1' indicating the start of the first line of lyrics. The music is written in a simple, melodic style with a clear rhythm.

Licht, geschapen, uitgesproken,
licht, dat straalt van Gods gelaat,
licht uit licht, uit God geboren,
groet ons als de dageraad!

Licht, aan liefde aangestoken,
licht, dat door het donker brandt,
licht, jij lieve lentebode,
zet de nacht in vuur en vlam!

licht, onstuitbaar, niet te doven,
zegen ons met morgenrood!
Licht, verschenen uit den hoge,
licht, gedompeld in de dood.

Licht, straal hier in onze ogen,
licht, breek uit in duizendvoud,
licht, kom ons met stralen tooien,
ga ons voor van hand tot hand!

Zegenbede

Zegene ons de Eeuwige
Die de aarde schiep voor de mensen
De mensen voor elkaar.
Zegene ons de Eeuwige
Die zijn mensen omringt met liefde
Dat wij zijn in vrede

Aan deze Stille Week 2020 werkten mee

Lisanne Bouma, t.b.v. opnamen op
www.elkz.nl

Familie Eekel, t.b.v. opnamen Stille
Zaterdag

Op www.elkz.nl:

Gea Hoven, organist

Karin Vrieling, klarinet

Bart Lip, organist

Kleinkoor door Angeniet van Wijk, Bart
Lip, Petra Lubbinge en Margo
Jonker

Henny Haverkamp en Cor Noorda, foto's

Bloemengroep t.b.v. de bloemengroeten

Hermen Jan Jansen en Chica van Dam,
t.b.v. kerkmail en verspreiding per post

*Kaars van Henny Haverkamp, met daarop
het lied van Bonhoeffer 'Von guten
Mächten...'*

